

تعیین استراتژی اوپک پس از پنج دهه

یکی از ایراداتی که متوجه کشورهای تولیدکننده عضو اوپک بوده عدم تدوین برنامه‌ریزی بلندمدت اعضا به جهت تولید برای پاسخ به نیازهای جهانی نفت و تأمین نفت مورد نیاز داخلی آنهاست. تاریخ پنج دهه گذشته این سازمان در فراز و نشیب‌ها همواره چهره منفعلی از سازمان در مواجهه با رخدادهای مهم به جای گذاشته است. به گفته نماینده ایران در هیئت عامل اوپک، امسال اعضای این سازمان بنا دارند با توجه به تجربیات گذشته به تدوین استراتژی میان‌مدت برای سهم بازار خود همت گمارند. محمدعلی خطیبی نماینده ایران در هیئت عامل اوپک با بیان این که از سال ۱۹۶۸ به طور رسمی استراتژی اوپک تدوین شد تصریح کرد، در سال ۲۰۰۰ میلادی، موضوع تدوین استراتژی اوپک در قالب هیئت عالی اوپک در این سازمان دنبال شد و در سال ۲۰۰۵ میلادی تدوین استراتژی ۵ ساله اوپک به تصویب رسید. وی ادامه داد، این استراتژی در حال بررسی است و در صورت لزوم، تغییراتی در آن ایجاد می‌شود. وی با بیان این که در این زمینه چند جلسه کارشناسی تشکیل شده است گفت، در نشست اکتبر ۲۰۱۰ در وین، نتایج جلسه‌های گذشته

جمع‌بندی شده و امیدواریم این استراتژی پایان ۲۰۱۰ میلادی به تصویب برسد. خطیبی با تأکید بر این که اهداف کلی استراتژی اوپک تصویب شده در سال ۲۰۰۵ میلادی همچنان معتبر خواهد بود تصریح کرد، در این استراتژی، چالش‌های اساسی و سناریوهای اوپک در برخی بخش‌ها بازنگری می‌شود. وی چالش‌های اساسی اوپک را موضوع قیمت نفت، شرایط استراتژی و سیاست‌های انرژی، ضرورت تلقی نفت به عنوان یک دارایی، سیاست‌های انرژی و محیط‌زیست، آینده عرضه غیر اوپک و تأثیر آن بر سهم بازار اوپک، مقررات و سیاست‌های کشورهای تولیدکننده، مباحث سرمایه‌گذاری و مذاکرات چندجانبه برشمرد. نماینده ایران در هیئت عامل اوپک گفت، در بخش عوامل مؤثر در دستیابی به اهداف استراتژی بلندمدت اوپک نیز ده موضوع «قیمت نفت، مدیریت عرضه، رژیم حقوقی و مالی، نقش شرکت‌های ملی نفت، تحولات فناوری، مذاکرات چند جانبه، افزایش انعطاف‌پذیری اعضای اوپک، همکاری اعضای اوپک با دیگر تولیدکنندگان، ایجاد شبکه همکاری میان دانشگاه‌های کشورهای عضو و دیگر کشورها و گفت‌وگوی تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان» بررسی می‌شود. خطیبی درباره اقدام‌های اوپک در زمینه بهای نفت در استراتژی بلندمدت اوپک گفت، ارتقای درک اعضای اوپک در تغییرات قیمت نفت و عوامل مؤثر بر آن، شناخت رابطه بازارهای مالی و فیزیکی نفت، مشارکت اعضای اوپک در شکل دادن انتظارات بازار، ارزیابی تحولات سبد نفتی اوپک و نفت‌های خام شاخص، تعریف و به کارگیری شاخص‌هایی برای شناخت تحولات بازار و زیر نظر داشتن تحولات هزینه‌های

بخش بالادستی از جمله این موارد به شمار می‌آید. این مقام مسئول درباره اقدام‌های اوپک در بخش مدیریت عرضه نیز گفت، عرضه مناسب نفت به بازار در کوتاه‌مدت و عرضه ظرفیت مازاد اعضای اوپک در میان‌مدت و بلندمدت، از جمله اقدام‌های این سازمان در بخش مدیریت عرضه به شمار می‌آید که تا جای ممکن از استراتژی دوم (عرضه ظرفیت مازاد) جلوگیری می‌شود. وی با بیان این که هم‌اکنون به دلیل بحران اقتصادی اوپک با ۴ تا ۶ میلیون بشکه ظرفیت مازاد روبه‌روست اظهار داشت، این موضوع به‌طور روانی در بهای نفت تأثیرگذار است. خطیبی تصریح کرد، اگرچه اوپک در بخش پایین‌دستی اعمال مدیریت ندارد، اما برای ظرفیت‌سازی در بخش پایین‌دستی تلاش می‌کند. این در حالی است که شرکت‌های بین‌المللی در زنجیره‌ای از تولید تا مصرف نفت خام تا محصولات نهایی کار می‌کنند و از نوسانات لطمه زیادی نمی‌بینند. در صورتی که تغییر قیمت نفت خام می‌تواند منافع اعضای اوپک را به میزان زیادی تحت تأثیر قرار دهد. چنانچه اعضای این سازمان بتوانند مانند سایر شرکت‌های بین‌المللی در زنجیره تولید به مصرف قرار بگیرند، می‌توانند منافع خود را حداکثر سازند. به‌علاوه اکثر اعضای این سازمان به فناوری‌های روز برای بهره‌برداری بهینه از منابع هیدروکربوری نیازمندند و معمولاً آن را از سایر کشورهای توسعه یافته به‌ویژه آمریکا و اروپا دریافت می‌کنند. این مسأله که اعضای سازمان بتوانند از تجربیات تکنولوژیک به کار گرفته شده بین خود سود جویند می‌تواند در دستیابی به سود بیشتر با هزینه کمتر جهت تولید نفت خام اوپک را یاری دهد.

روسیه یکی از تأمین‌کنندگان اصلی نفت آمریکا

با فاعلتر شدن خط لوله نفتی سیبری شرقی - اقیانوس آرام (بی.اس.پی. او)، روسیه به یکی از تأمین‌کنندگان اصلی نفت آمریکا تبدیل خواهد شد. به گزارش روزنامه وال استریت ژورنال، پالایشگاه‌های مختلف در مناطق غربی آمریکا به سرعت در حال بررسی حجم نفت نفتکش‌های فرستاده شده از سواحل شرقی روسیه هستند. چند ماه پس از آغاز به کار خط لوله سیبری شرقی - اقیانوس آرام (بی.اس.پی.او)، میزان صادرات نفت خام روسیه به آمریکا از صفر به ۱۰۰ هزار بشکه در روز رسیده است.

به گفته آمریکا سن، تحلیلگر بازار کالاها در بانک برکلی انگلستان، آمریکا تلاش می‌کند به منابع تأمین نفت خود تنوع بخشد، زیرا کشورهای عضو اوپک که همواره اصلی‌ترین تأمین‌کنندگان نفت آمریکا بوده‌اند، هم‌اکنون بیشتر صادرات خود را به سمت آسیا روانه می‌کنند. وی با تأکید بر این که میزان صادرات مکزیکی نیز به آمریکا کاهش قابل توجهی داشته است افزود، نفت خام روسیه، اهمیت زیادی برای آمریکا خواهد داشت.

تولید گاز از سنگ‌های رسی در چین

شرکت ملی نفت چین قصد دارد تا سال ۲۰۱۵ میلادی، ۵۰۰ میلیون مترمکعب گاز از سنگ‌های رسی تولید کند. لیاو یانگی یوان، معاون مدیر اجرایی شرکت ملی نفت چین (سی.ان.بی.سی) گفت، چین هیچ‌گونه تولید گاز از سنگ‌های رسی نداشته و ارزیابی‌ها درباره این منابع بالقوه در مراحل مقدماتی است. وی اظهار داشت، شرکت (سی.ان.بی.سی) تا سال ۲۰۱۵ میلادی ۸۰ میلیارد مترمکعب گاز در سال وارد خواهد کرد، ضمن آن که این شرکت فعلاً در حال احداث مخازن تجاری ذخیره‌سازی گاز در چین است. همچنین واردات گاز طبیعی این شرکت به وسیله خط لوله گازی ترکمنستان-چین در نیمه نخست امسال، بیش از یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون مترمکعب بوده است. اوکراین و لهستان نیز قصد دارند تولید گاز از سنگ‌های رسی را با مشارکت شرکت‌های آمریکایی انجام دهند. هیلاری کلینتون، وزیر امور خارجه آمریکا پیش‌تر گفته بود، در پی علاقه‌مندی لهستان برای رشد اقتصادی و کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، این کشور موافقت خود را برای حضور در ابتکار تولید گاز از سنگ‌های رسی اعلام کرده است.